

BIULETYN

informacyjny

w numerze:

- Szkolenie jesienno-zimowe str. 2
- Turystyka na wieś! str. 3
- Co nowego w komisjach str. 4
- Na przykład Złotoryja str. 6
- Autostop str. 7
- Wczasy narciarskie str. 8

ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK
PAŹDZIERNIK 1961 Nr 33

KAŻDY AKTYWISTA REDAKTOREM „BI“

Bieżący numer Biuletynu Informacyjnego oddajemy do Waszych rąk w nowej szacie graficznej. Oznacza to, że przy tych samych w przybliżeniu kosztach będziemy mogli zwiększyć nakład z dwóch tysięcy do czterech.

W ten sposób wydawnictwo, którego potrzebę istnienia uzasadniają liczne sygnały z terenu, docierać będzie do każdego ognia naszego Towarzystwa, stwarzając szersze możliwości upowszechnienia doświadczeń w pracy organizacyjno-programowej oraz informacji o aktualnych sprawach życia organizacyjnego.

Biuletyn ma pomagać w działalności Komisji, Okręgów, Oddziałów i Kół, in-

formując i instruując w zakresie wszystkich zagadnień, które nas dotyczą. Chcielibyśmy jak najlepiej wywiązać się z tego zadania. Dlatego zwracamy się do wszystkich Zarządów i działaczy PTTK z apelem o współpracę i nadsyłanie materiałów o pracy ogniw organizacyjnych, osiągnięciach i błędach, o wybitnych i zasłużonych członkach Towarzystwa.

Rzucamy hasło: „Każdy aktywista PTTK — redaktorem Biuletynu Informacyjnego”. Jesteśmy przekonani, że inicjatywa nasza spotka się z powszechnym zrozumieniem.

Czekamy na Waszą współpracę.

REDAKCJA

SZKOLENIE odgrywa ważną rolę w rozwoju turystyki i krajoznawstwa. Różnorodność form działalności Towarzystwa i wielorakość dyscyplin, uprawianych przez jego członków, wymagają środków, ułatwiających zdobycie odpowiednich umiejętności.

PTTK prowadzi szkolenie organizatorów wycieczek i organizatorów turystyki w zakładach pracy, przewodników turystyki górskiej, narciarskiej, pieszej, kolarskiej, kajakowej, żeglarskiej, motorowej. Urządza się kursy instruktorów różnych dyscyplin turystyki kwalifikowanej, opiekunów społecznych nad zabytkami, strażników ochrony przyrody, ratowników górskich, przewodników turystycznych oraz dla członków i sympatyków PTTK w zakresie kwalifikacji podstawowych i specjalistycznych. Do tej ostatniej grupy należą m. in. teoretyczne kursy żeglarskie i kajakowe, nauka konserwacji i naprawy sprzętu pływającego, nurkowania w krytych basenach itp.

Sezon jesienno-zimowy to okres stagnacji ruchu turystycznego. Mija powoli czas gorąckiej pracy przewodników obsługujących wycieczki. Zarządzenie Nr 173 Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki, będące aktem państwowym, regulującym zasady prowadzenia wycieczek turystycznych, oraz nadającym uprawnienia państwowe przewodnikom, a zarazem zlecające szkolenie i organizację przewodnictwa Polskiemu Towarzystwu Turystyczno - Krajoznawczemu, nakłada na nas obowiązek troszczenia się o poziom i ilość przewodników. Kadra ta nie jest obecnie wystarczająca. Należy ją zatem powiększyć szkoląc w okresie jesienno-zimowym nowych kandydatów, nie tylko w ośrodkach działalności przewodnickiej, ale także w miejscowościach atrakcyjnych pod względem turystyczno - krajoznawczym, a nie posiadających przewodników.

Należy również rozwijać szkolenie istniejących kadr przewodnickich, zwracając zwa-

szcza uwagę na zagadnienia metodyki oprowadzania wycieczek, na pogłębianie wiadomości z zakresu architektury, sztuki i historii, **na opanowanie materiałów dotyczących Polski współczesnej itp.** Tylko systematycznie uzupełniania wiedza zapewnia podniesienie poziomu pracy przewodników. Sprawami tymi powinny zająć się Komisje Przewodnickie, działające przy Zarządach Okręgów PTTK oraz Komisje Szkoleniowe Kół Przewodnickich.

Drugim poważnym zagadnieniem jest szkolenie organizatorów wycieczek i organizatorów

SZKOLENIE W SEZONIE JESIENNO- ZIMOWYM

turystyki w zakładach pracy. Zarządy Okręgów PTTK, opierając się na istniejącym porozumieniu między ZG PTTK a Centralną Radą Związków Zawodowych, powinny w porozumieniu z Wojewódzkimi Komisjami Związków Zawodowych ustalić wykaz zakładów pracy, potrzebujących organizatorów turystyki. Przy organizowaniu kursów należy stosować zasady wynikające z ramowego programu szkolenia organizatorów turystyki i organizatorów wycieczek w zakładach pracy, przesłanego do wszystkich Zarządów Okręgów PTTK przy piśmie L. dz. O-OP/KZ/61/79/61 z dnia 1.VI.1961 r.

Ważnym dla komisji turystyki narciarskiej zadaniem jest przygotowanie szkolenia narciar-

skiego w zimie. Programów nie wolno jednak ograniczać tylko do nauczania jazdy na nartach. Potrzebujemy przecież organizatorów oraz uczestników rajdów i wycieczek narciarskich, od których wymaga się większych umiejętności niż od zjazdowców, czy amatorów „oślej łączki”.

Zima jest również najodpowiedniejszym sezonem dla przeszkolenia teoretycznego tych wszystkich, którzy posługiwali się będą sprzętem żeglarskim czy kajakowym. Czas przystąpić do praktycznych zajęć w warsztatach skutniczych przy naprawie kajaka lub łodzi. Trzeba również opanować np. umiejętność posługiwania się busolą i różą wiatrów, znajomość rodzajów chmur i zjawisk meteorologicznych.

Do organizowania kursów jesienno-zimowych powinno się przystąpić natychmiast, w oparciu o przewidziane w roku bieżącym plany szkoleniowe.

Jeżeli potrzeby wybiegają poza ramy nakreślone planowaniem, należy z odpowiednimi wnioskami zwrócić się do Zarządów Okręgów, czy Komisji, przedkładając do zatwierdzenia preliminarze dodatkowych kursów. Organizację kursów należy opierać o „Wytyczne — zasady organizacji i finansowania działalności szkoleniowej PTTK” z dnia 25.X.1960 r. wydane przez Zarząd Główny PTTK.

Szkolenie kandydatów na przewodników należy przeprowadzać zgodnie z Zarządzeniem Nr 173 Przewodniczącego GKKFiT (Biuletyn Urzędowy GKKFiT Nr 1 z 31.I.1961 r.) oraz na zasadach określonych w ramowych programach szkolenia przewodników turystycznych wydanych przez Zarząd Główny PTTK w dniu 11.III.1961 r. L. dz. P-SP/2741/61 i przesłanych do wszystkich Zarządów Okręgów i Oddziałów PTTK.

Powyższe uwagi na temat szkolenia jesienno-zimowego nie wyczerpują oczywiście zagadnienia. Publikujemy je, aby podkreślić znaczenie tego rodzaju działalności oraz zwrócić uwagę zainteresowanych na pewne zasadnicze jej aspekty.

Turystyka na wieś

PLENUM PTTK w dniu 19.VII.br. z którego sprawozdanie oraz dwie uchwały zamieściliśmy w 29/30 numerze Biuletynu Informacyjnego, zaakceptowało również porozumienie z Zarządem Głównym ZMW i Radą Główną Zrzeszenia LZS, w zakresie popularyzowania turystyki wiejskiej. Poniżej drukujemy ten dokument w pełnym brzmieniu.

* * *

Związek Młodzieży Wiejskiej i Ludowe Zespoły Sportowe, przy współudziale innych instytucji i organizacji działających na wsi, wychodząc naprzeciw słusznym żądaniom środowiska wiejskiego, już piąty rok z powodzeniem rozwijają działalność turystyczną.

Dla skoordynowania wysiłków w działaniu — ZMW i LZS powołały Komisje Turystyki Wiejskiej na wszystkich szczeblach (centralnym, wojewódzkich i powiatowych), które współdziałają z PTTK.

W celu dalszego zacieśnienia współpracy w zakresie rozwoju turystyki na wsi, zawarte zostało pomiędzy kierownictwem organizacji PTTK oraz kierownictwem organizacji ZMW i LZS porozumienie, w myśl którego ustalono następujące zasady współdziałania:

1. W zakresie rozwoju turystyki i krajoznawstwa w Polsce — prowadzenie ścisłej i stałej współpracy pomiędzy instancjami i ogniwami terenowymi wszystkich szczebli Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego i Komisji Turystyki Wiejskiej, działających przy ZMW i LZS.
Współpraca ta realizowana będzie na odcinku:

- a) wymiany przedstawicieli między instancjami PTTK i Komisjami Turystyki Wiejskiej, którzy wzajemnie uczestniczyć będą w pracach PTTK i KTW;
 - b) wspólnego szkolenia działaczy i wiejskiego aktywu turystycznego, a w szczególności:
PTTK udzielać będzie fachowej pomocy działaczom KTW oraz przeszkoli dla potrzeb wiejskiego ruchu turystycznego przewodników, z tym że kandydatów na to przeszkolenie typować będą KTW. Programy szkolenia uzgadniane będą z właściwymi terenowo KTW.
PTTK zaopatrywać będzie KTW w aktualne materiały szkoleniowe — informacyjne i propagandowe.
2. Doświadczona kadra PTTK udzielać będzie fachowej pomocy działaczom Komisji Turystyki Wiejskiej poprzez:
 - a) instruktaż w sprawach organizacji imprez o charakterze turystyki kwalifikowanej,
 - b) zapraszanie działaczy KTW na organizowane przez siebie imprezy turystyczno-krajoznawcze,
 - c) wspólne organizowanie imprez turystyczno-krajoznawczych.
 3. Prowadzenie wspólnej propagandy PTTK i KTW.
 4. Dla organizacyjnego ujęcia ruchu turystycznego w Polsce — PTTK zajmować się będzie głównie działalnością w środowisku robotniczym i miejskim, natomiast Komisje Turystyki Wiejskiej — w środowisku wiejskim.
- Zarząd Główny PTTK Zarząd Główny ZMW
Rada Główna LZS

Imprezy Imprezy Imprezy Imprezy Imprezy Imprezy

MŁODZIEŻOWE PLANY NA JESIEŃ

Wakacje już się skończyły. Powrót do szkół i uczelni znów zgromadził w miastach uczniów i studentów, dla których PTTK przygotowało bogaty program turystyczno-krajoznawczy na zakończenie sezonu turystycznego młodzieży.

W dniach 16 i 17 września b.r. odbyła się już pierwsza impreza — II Zlot Krajoznawczo-Turystyczny Młodzieży w Dolinie Radości koło Oliwy. Rajd Młodzieżowy w Jurze Krakow-

sko-Wieluńskiej, odbył się od 6 do 8 października z inicjatywy Koła PTTK Częstochowa — Śródmieście i Oddziału „Ziemie Lwóweckiej”. W Rajdzie tym zgłosił udział ZMS i ZHP. Na terenie Jury Krakowско-Wieluńskiej nie organizowano dotychczas tego rodzaju turystycznych imprez dla młodzieży.

ciąg dalszy na str. 4

Co nowego w KOMISJACH

KOMISJA TURYSTYKI ŻEGLARSKIEJ

Kluby Żeglarskie w sezonie jesienno-zimowym podejmują często inwestycje w zakresie sprzętu pływającego. Dlatego przypominamy, iż od dnia 16 marca 1961 r. obowiązuje, aż do odwołania, zakaz **budowy nowych jachtów morskich**, jeżeli inwestor nie posiada całkowitego zabezpieczenia

finansowego na budowę i bieżącą eksploatację.

Jednocześnie zobowiązano Kluby, posiadając wygo-

sposodarowane fundusze na ten cel, aby każdorazowo zwracały się do Zarządu Głównego PTTK o zezwolenie na budowę jachtu.

Komisja Turystyki Żeglarskiej nie będzie jednak występowała o przydział dotacji, ani regulowała żadnych zobowiązań w tym kierunku.

KOMISJA TURYSTYKI PIESZEJ

W dniach 6—8 października br. KTP zorganizowała w Lubniewicach na Ziemi Lubuskiej Ogólnopolski Zlot Przodowników Turystyki Pieszkiej. W ramach tej imprezy odbyło się również Plenarne Zebranie Komisji.

Program obrad przewidywał m. in. omówienie dwóch spraw:

- sprawozdanie z działalności KTP za okres od października 1960 r. do września 1961 r.;
- aktywizację pracy przodowników TP.

Na zebraniu plenarnym przedyskutowane zostały również wytyczne działalności Komisji w 1962 roku i preliminarz na następny sezon.

Zlot w Lubniewicach miał również bogaty program rozrywkowo-turystyczny. Odbyło się kilka gawęd i wieczornic, zorganizowano też wycieczkę do Międzyrzecza.

KOMISJA OCHRONY PRZYRODY

Komisja Ochrony Przyrody ZG PTTK zaprojektowała wydanie „Biblioteczki Prelegenta”. Będzie to seria drukowanych odczytów z zakresu ochrony przyrody, z uwzględnieniem opisów ciekawszych obiektów przyrodniczych jak np. Parki Narodowe, niektóre rezerваты, pomniki przyrody, ogrody botaniczne itp.

Poszczególne tomiki „Biblioteczki Prelegenta” zawierać będą opracowania zasadniczych tematów ogólnych z dziedziny ochrony przyrody oraz charakterystykę przyrody w poszczególnych rejonach kraju z uwzględnieniem potrzeb turystyki. Jako uzupełnienie niektórych tomików Biblioteczki, Komisja projektuje wykonanie przezroczy ilustrujących omawiane problemy.

Biblioteczka tego rodzaju potrzebna jest zarówno przy wszelkich akcjach szkoleniowych, jak i przy organizowaniu prelekcji. Z pewnością przyda się też w akcji szkolenia instruktorów kulturalno-oświatowych w innych instytucjach np. w Spółdzielni Turystyczno-Wypoczynkowej „Gromada”, FWP, Federacji „Kolejarz”, „Orbisie”, WOP-ie, MO itp.

KOMISJA MŁODZIEŻOWA

W maju br. rozesłane zostały do Okręgów wytyczne, odnośnie pracy w Komisjach Młodzieżowych. Obawiamy się jednak, iż materiały te nie dotarły do wszystkich jednostek PTTK, lub też

Imprery Imprery Imprery Imprery Imprery Imprery

ciąg dalszy ze str. 3

Jura jest terenem niezwykle pięknym oraz posiada bardzo dużo cennych zabytków historycznych, co organizatorzy szczególnie podkreślili ze względu na uroczystości 1000-lecia Państwa Polskiego. Teren Jury graniczy z wielkim okręgiem przemysłowym Górnego Śląska, który mówi o obecnej naszej historii i rozwoju gospodarczym.

Szlaki Rajdu dla drużyn pieszych, kolarskich i motorowych zostały tak pomyślane, by młodzież biorąca w nim udział miała sposobność poznać historię tego regionu Polski, od czasów Kazimierza Wielkiego do współczesnych osiągnięć budownictwa socjalistycznego.

Atrakcyjnie zapowiadają się również 2 cykle imprez, organizowanych przez Oddział Międzyuczelniany PTTK i Radę Okręgową ZSP w Warszawie pod nazwą

„Poznajemy Warszawę” oraz „Poznajemy Mazowsze”. Imprezy te przeznaczone są przede wszystkim dla studentów I i II roku. Mają one zapoznać akademików z historią i zabytkami Warszawy oraz województwa warszawskiego. Dobrze byłoby, aby inicjatywa ta znalazła naśladowców i w innych środowiskach studenckich przyjmując hasło: „każdy student zna historię miasta i miasto w którym studiuje”. Warszawscy stu-

nie są realizowane w codziennej praktyce. W wielu wypadkach potwierdza to brak jakichkolwiek zmian w działalności na odcinku młodzieżowym.

Komisja Młodzieżowa ZG PTTK przywiązuje dużą wagę do realizacji wytycznych, dlatego zamieszczamy poniżej dla przypomnienia pełną ich treść.

* * *

I. Założenia ogólne

1. Ze względu na atrakcyjność turystyki PTTK jest organizacją zajmującą w systemie wychowania społecznego istotne miejsce. Dlatego praca PTTK wśród młodzieży posiada istotne znaczenie. Dla Towarzystwa jest to także problem systematycznego wzmocnienia kadr PTTK, jak i stałego powiększania zasięgu organizacji.

2. Praca z młodzieżą stanowi ważne zadania wszystkich jednostek i instancji organizacyjnych Towarzystwa. Komisje Młodzieżowe wszystkich szczebli organizacyjnych spełniają rolę fachowego organu instancji organizacyjnych odpowiedniego szczebla do pracy z młodzieżą i nie jest ich zadaniem zastępowanie tych instancji. Stworzenie odpowiednich warunków do pracy Komisji Młodzieżowych jest jednym z zasadniczych czynników pracy z młodzieżą.

3. Czynnikiem wpływającym decydująco na wyniki pracy z młodzieżą, jest stała i ścisła współpraca z organizacjami młodzieżowymi i społecznymi.

4. Metody pracy z młodzieżą mogą być zróżnicowane w zależności od środowiska młodzieży. PTTK działa przede wszystkim wśród młodzieży pracującej, studenckiej i szkolnej, a także we współpracy z ZMW dąży do rozszerzenia turystyki wśród młodzieży wiejskiej.

II. Zagadnienia młodzieży pracującej

1. Działalność z młodzieżą pracującą — przede wszystkim robotniczą — prowadzi bezpośrednio

Koła i Oddziały PTTK. We wszelkich przejawach wykonywanej przez nie pracy Koła i Oddziały winny zapewnić maksymalny udział młodzieży. Nie jest celowe tworzenie Kół, bądź Oddziałów młodzieżowych.

2. Szkolenie kadr turystycznych stanowi problem dla szczególnie owocnej pracy z ZMS. Kandydaci na kurs organizatorów przewodników i przodowników turystyki winni się rekrutować głównie spośród młodych działaczy turystycznych.

3. Pożądane jest organizowanie letnich obozów młodzieżowych pod kątem szkolenia turystycznego aktywu młodzieżowego.

4. Komisja Młodzieżowa ZG PTTK nie prowadzi bezpośredniej działalności organizacyjnej w zakresie młodzieży pracującej. Zadania jej w tym zakresie polegają głównie na pomocy oddziałom odpowiednimi wskazówkami metodycznymi.

III. Zagadnienia Młodzieży Studenckiej

1. Działalność Oddziałów Międzyuczelnianych stanowi właściwą formę organizacji ruchu turystycznego młodzieży studenckiej.

2. Komisja Młodzieżowa ZG PTTK koordynuje działalność Oddziałów Międzyuczelnianych w ścisłej współpracy z ZSP.

3. Celowe jest systematyczne zwiększanie udziału aktywu studenckiego w działalności krajoznawczej Towarzystwa.

4. Słuszne jest rozwijanie, zainicjowanej przez Oddział Międzyuczelniany w Krakowie, turystyki społecznej, polegającej na wykonywaniu różnorodnej pracy społecznej przez uczestników imprez organizowanych przez Oddział.

5. Oddziały Międzyuczelniane winny zacieśnić współpracę z młodzieżą pracującą, zapraszając ją m. in. do udziału w organizowanych przez siebie imprezach.

DOKONCZENIE NA STR. 6

Imperer Imperer Imperer Imperer Imperer Imperer

denci przygotowują jeszcze dwie imprezy pod nazwą „Pogoń za lisem” i I Młodzieżowy Rajd w rocznicę Powstania Listopadowego.

Ale nie tylko środowisko warszawskie jest aktywne. Np. w Poznaniu organizują tradycyjny VI Ogólnopolski Rajd Studencki po Ziemiach Zachodnich. Tym razem — do Strzelec Krajeńskich. Szkoda tylko, że poznaniacy nie potrafią jednocześnie popularyzować innych swoich osiągnięć i nie

dzielić się doświadczeniami z Komisją Młodzieżową ZG PTTK, tak jak to robi środowisko studenckie z Krakowa (które może zresztą poszczycić się bogatymi tradycjami turystycznymi i krajoznawczymi).

„Krakowiacy” organizują na początek sezonu ciekawe imprezy, do których zaliczamy między innymi III Środowiskowy Rajd Krajoznawczy na Ziemi Myślenickiej, VI Młodzieżowy Rajd Nizinny na terenie Pogórza

Bocheńsko - Ciężkowickiego i kika innych niemniej atrakcyjnych imprez. Środowisko wrocławskie przygotowuje Ogólnopolski Rajd Sudecki po Ziemi Jeleniogórskiej.

Młodzieży zrzeszonej w PTTK — jak wynika z pobieżnego przeglądu nie brak inicjatywy i pomysłowości. Zachęcamy więc do przekazywania nam swoich doświadczeń. Warto wykorzystać je na łamach Biuletynu.

To nowego w KOMISJACH

DOKOŃCZENIE ZE STR. 5

IV. Zagadnienia młodzieży szkolnej

1. Turystyka, w miarę wzrostu jej znaczenia i obejmowania coraz szerszych kręgów społeczeństwa, staje się zjawiskiem coraz bardziej skomplikowanym, wymagającym specjalizacji oraz gruntownego przygotowania. Dlatego pożądane jest włączenie problematyki turystycznej do programów nauczania i kursów nauczycielskich. PTTK powinno posiadać możliwości wpływania na kształtowanie tych programów.

2. Z powyższych względów celowa jest współpraca PTTK z władzami oświatowymi w zakresie

turystyki szkolnej. Działacze PTTK mogliby pomóc w realizacji turystycznej części programu nauczania. Formami zbliżenia mogą stać się:

- ⊙ zbiorowe członkostwo SKKT w PTTK
- ⊙ ustanowienie związku między szkolnymi odznakami turystycznymi a odznakami nadawanymi przez PTTK,
- ⊙ powołanie kół nauczycielskich PTTK.

3. PTTK może okazać znaczną pomoc turystyce szkolnej, udostępniając jej swoją bazę urządzeń turystycznych na zasadach zniżkowych. Z tego względu celowe jest powiązanie PTTK z PTSM.

Warto podkreślić, że ogniwa PTTK — które wykorzystują materiał instruktażowy — mogą wykazać się bardzo dobrymi wynikami na odcinku działalności młodzieżowej. Na przykład OKM w Gdańsku stale organizuje konkursy i zloty młodzieżowe (również dla uczniów) z atrakcyjnym

NA PRZYKŁAD ZŁOTORYJA ...

Sędziwa, bo blisko 750-letnia Złotoryja gościła w dniach 18—20 sierpnia br. uczestników dwóch ciekawych imprez: IX Ogólnopolskiego Rajdu Pieszego i II Ogólnopolskiego Zlotu Tysiąclecia. Organizator Rajdu: Komisja Turystyki Pieszej we Wrocławiu. Organizatorzy Zlotu: Komitet Imprez Tysiąclecia przy ZG PTTK, Okręg PTTK i WKZZ — Wrocław.

Amatorzy turystyki pieszej wyruszyli trasami dwunasto-, ośmio-, pięcio- i dwudniowymi, wędrując nie tylko ciekawymi historycznie i krajoznawczo odcinkami Dolnego Śląska, lecz nawet i partią Karkonoszy. Trzeba tu przyznać, że stosunkowo mało osób wybrało trasy dłuższe. Natomiast większość uczestników zgłosiła się na trasy dwu- i trzydniowe. IX Rajd Pieszy zebrał ogółem 905 entuzjastów tej dyscypliny turystyki, ale uczestników dwunasto- i ośmiodniowych wycieczek było w tym zaledwie kilkudziesięciu. Większość osób zdecydowała się zresztą na dwudniową trasę z Bolesławca.

II Ogólnopolski Zlot Tysiąclecia z Złotoryji, trwający w w dniach 19—20 sierpnia, obejmował trzy dyscypliny turystyczne: pieszą (tj. IX Rajd Pieszy), motorową (z trzema dwudniowymi trasami) oraz kolarską, która uwzględniała przy trasach dowolnych punktację premiiową za zwiedzanie wytypowanych miejscowości. Najliczniej zaprezentowali się i tu piechurzy rajdowi (905 osób). Palmę pierwszeństwa za postawę turystyczną i program artystyczny otrzymała tu grupa „Żurawi” z Lublina. W imprezie tej wzięło również udział 222 kolarzy. Spotkaliśmy wśród nich sporo znajomych z X Ogólnopolskiego Rajdu Kolarskiego (Stare Drawsko), zwłaszcza w drużynach z Klubu PTTK w Gdańsku i z rejonów Śląska. Wśród 180 motorowców znaleźli się głównie przedstawiciele Wrocławia.

Miłą niespodzianką dla organizatorów było przybycie autostopowiczów (ogółem 50 sympatycznych młodych osób). Wy różniali się oni starannie dobranym ekwipunkiem turystycznym. Spośród zakładów pracy największy udział w Rajdzie wzięli przedstawiciele „Pafawagu” z Wrocławia oraz pracownicy szpitala nr 2 w Krakowie.

Dwudniowe uroczystości Zlotu obejmowały programy w wykonaniu własnym uczestników (pierwszy dzień) oraz występy artystyczne i rozdanie nagród „zwycięskim” drużynom na zakończenie Zlotu (drugi dzień). Z atrakcji dnia pierwszego na specjalne podkreślenie zasługuje gawęda krajoznawcza mgr Stęcia o regionie złotoryjskim, która zainaugurowała program spotkania z uczestnikami w dniu 19 sierpnia.

Żywy styl, zwięzłość przekazywanych informacji i podkreślenie charakterystycznych ciekawostek historycznych oraz regionalnych sprawiły, że słuchacze — niezależnie od swoich upodobań — z entuzjazmem omawiali wrażenia wyniesione z gawędy. Świetny lecz prawie jedyny występ „Żurawi” lubelskich pokazał, jak bardzo potrzebne jest zwrócenie uwagi w regulaminie każdej imprezy na przygotowanie przez uczestników własnego programu artystycznego na ognisko turystyczne. Często obserwujemy na naszych imprezach, że albo jest dużo złych programów własnych, albo też prawie w ogóle ich nie

programem. Poza tym aktywiści tego Oddziału wyznaczają trasy młodzieżowe przy imprezach organizowanych przez inne jednostki PTTK.

Natomiast OKM w Krakowie — w celu prowadzenia działalności turystycznej na terenie szkolnym — nawiązało ścisłą współpracę z Wydziałem Oświaty.

Przykładów takich można by przytoczyć więcej. Warto je naśladować.

Zbliża się koniec roku Czy uregulowałeś składki członkowskie?

ma. Program „Żurawi” jest przykładem dobrze przygotowanego występu, w którym zmieszcza się i gawęda, i jazz i piosenka, nawet ta „okolicznościowa”. Wszystko odbyło się szczęśliwie, bez tandety i wulgaryzowania, co najczęściej — niestety — ma miejsce podczas wszystkich „improvisacji”.

Dzień drugi, tj. dzień zakończenia Złotu, zgromadził na stadionie miejskim podczas występów artystycznych, oprócz turystów, 4000 mieszkańców Złotoryji.

Z uznaniem należy podkreślić bardzo dużą pomoc organizacyjną, jaką okazały w tym czasie miejscowe władze Złotoryji (zwłaszcza PKKFiT i Powiatowa Rada Narodowa). Zarówno zakwaterowanie uczestników jak i propagandę Złotu, zaliczyć należy do zasadniczych sukcesów gospodarzy tego pięknego miasta.

Wnioski z imprezy w Złotoryji. Należy projektować raczej trasy krótsze dla uczestników imprez wszystkich dyscyplin. Wchodzi tu głównie w grę trudne do przewyciężenia kwestie urlopowe, co zasadniczo uniemożliwia wielu entuzjastom wybranie najbardziej choćby atrakcyjnej trasy wielodniowej. Warto poza tym wprowadzić, jako stały punkt programu do spotkania z uczestnikami typ gawędy krajoznawczej, której zarówno treść, jak i wykonanie, stanowiłyby przedmiot zainteresowań ze strony słuchaczy (atrakcyjność treści i żywy, barwny styl narracji).

Organizatorzy imprez nie powinni zapominać o przygotowaniu drużyn do własnych występów przy ognisku. Ostatnia refleksja — to uznanie dla organizatorów i współorganizatorów za ciekawą oprawę propagandową imprezy, za bardzo ładne, barwne foldery i ulotki okolicznościowe Złotu.

* * *

OGÓLNA OCENA IX RAJDU I II OGÓLNOPOLSKIEGO ZŁOTU TYSIĄLECIA W ZŁOTORYJI: były to imprezy udane, o dużej frekwencji uczestników, pomimo prawie odstrasających warunków atmosferycznych.

Spadek frekwencji Wzrost kultury

Porównania i skojarzenia nasuwają się same, gdy zestawiamy wyniki Autostopu z ostatnich dwóch lat. Można by zastanawiać się przecież — porównując cyfry i fakty — czy ta forma turystyki nie przechodzi kryzysu.

Do 1 września rozprowadzono bowiem około 35 tys. książeczek, a do końca sezonu ilość ich wzrosła najwyżej do 40 tys. Tymczasem w roku 1960 sprzedano 80 tys. książeczek (a więc o połowę więcej). Zatem kryzys czy... stabilizacja po pierwszym żywiołowym zrywieniu?

Zastanówmy się, jakie przyczyny wpłynęły na zmniejszenie się zainteresowania Autostopem.

KOMUNIKAT

w sprawie zmian na stanowiskach kierowniczych w komórkach organizacyjnych Zarządu Głównego

- I. Uchwałą z dnia 6.IX.61 r. Prezydium ZG wyraziło zgodę na przejście do innej pracy p.o. Szefa Zespołu Ekonomicznego Biura ZG, ob. Zbigniewa Ulatowskiego. Jednocześnie na stanowisko Szefa Zespołu Ekonomicznego Prezydium powołało ob. Gustawa Janusza Rotherta. Ob. Rothert pracował ostatnio w Departamencie Ekonomicznym GKKFiT. Posiada on kwalifikacje ekonomisty i biegłego księgowego. Na zajmowanym dotychczas stanowisku — w toku współpracy z PTTK — zapoznał się z problematyką naszego Towarzystwa.
- II. Wobec powołania przez Przewodniczącego GKKFiT ob. Jadwigi Jędrzejowskiej na stanowisko Pełnomocnika do spraw utworzenia Zakładu Zagospodarowania Turystycznego — Uchwałą z dnia 15.IX. 61 — Prezydium ZG powołało na stanowisko Dyrektora Inwestycji ZG ob. Edwarda Ptaszyńskiego. Ob. Ptaszyński posiada długoletnie doświadczenie w służbie inwestycyjnej i budownictwie nabyte w SPB i innych jednostkach, gdzie sprawował funkcje kierownicze. Z wykształcenia jest ekonomistą — prawnikiem.

Według wstępnej analizy Biura Organizacyjnego Autostopu, ograniczenie wieku uczestników do 18 lat zmniejszyło ich ilość o jakieś 20 tys. Udział zorganizowanych grup młodzieży w wieku 16—18 lat, wbrew przewidywaniom, stanowił zaledwie 2,35% ogólnej ilości. Wprowadzenie obowiązku posiadania 400 zł wkładu w PKO stanowiło również jakiś instrument selekcji.

Ograniczenia regulaminowe wprowadzono w tym roku zgodnie z życzeniem opinii publicznej. Praktyka jednak wykazała, że zaostrzenie przepisów spowodowało omijanie ich przez dość liczną grupę amatorów turystyki Autostopem, ocenianą co najmniej na 10 tys. osób.

Większość kierowców przewoziła młodzież bez pobierania kuponów, często nawet nie żądając okazywania książeczek. W rezultacie autostopowicz wykupując jedną książeczkę na 1 tys. km, przejeżdżał 2—3 tys. km, nie nabywając dalszych książeczek. W latach ubiegłych na jednego autostopowicza wypadło 1,5 książeczki, w tym zaś roku — tylko 1,1. Średnio co 16-ty autostopowicz kupuje więcej niż jedną książeczkę. Ilość osób nie wykupujących drugiej książeczki, ocenić należy w tym roku na około 5 tys.

Istotny wpływ na zmniejszenie frekwencji miały z pewnością niekorzystne warunki atmosferyczne, a także różnorodność i atrakcyjność wielu innych imprez turystycznych, odciągających od Autostopu część młodzieży. Grupę tę oceniać należy na około 5 tys. osób.

Spadkowi ilości uczestników towarzyszyło natomiast inne zjawisko, odmienne niż w ub. roku — a mianowicie znaczny wzrost

Dokończenie na str. 8

WCZASY NARCIARSKIE

W nadchodzącym sezonie zimowym PTTK i FWP — jak co roku — prowadzą akcję wczasów narciarskich.

W schroniskach górskich organizowane będą obozy szkoleniowe. Będą również wydawane skierowania półswiadzeniowe. Korzystający z tej formy wczasów otrzymają talony wartości 270 zł, przeznaczone do opłacania noclegów i posiłków w schroniskach, znajdujących się na trasach odbywanych wycieczek.

Skierowania na wczasy półswiadzeniowe i szkoleniowe obozy narciarskie rozprawdzać będą Zarządy Okręgów i Oddziałów PTTK oraz większe Koła Zakładowe PTTK.

Poniżej zamieszczamy wykaz przewidzianych w sezonie zimowym turnusów:

TURNUSY ŚWIĄTECZNE.

KARKONOSZE: Strzecha Akademicka, od 24. 12. 1961 do 6. 1. 1962, 60 osób.

BESKID ŚLĄSKI: Szyndzielnia, od 25. 12. 1961 do 3. 1. 1962, 30 osób.

TATRY: Ornak, od 23. 12. 1961 do 1. 1. 1962, 37 osób.

GORCE: Turbacz, od 24. 12. 1961 do 2. 1. 1962, 33 osoby, Łopuszna, od 24. 12. 1961 do 6. 1. 1962, 50 osób

INNE TERENY: Przechyba, od 25. 12. 1961 do 7. 1. 1962, 30—40 osób. Zawoja, od 23. 12. 1961 do 5. 1. 1962, 50 osób. Bukowina, od 24. 12. 1961 do 6. 1. 1962, 60 osób.

TURNUSY 1962 R.

KARKONOSZE: Szrenica — 4 turnusy po 24 osoby — od 2. 2 do 15. 2, od 17. 2 do 2. 3, od 4. 3 do 17. 3, od 19. 3 do 1. 4.

Pod Łabskim Szczytem — 4 turnusy po 46 osób — od 2. 2 do 15. 2, od 17. 2 do 2. 3, od 4. 3 do 17. 3, od 19. 3 do 1. 4.

Strzecha Akademicka — 5 turnusów po 80 osób — od 21. 1 do 3. 2, od 5. 2 do 18. 2, od 20. 2 do 5. 3, od 7. 3 do 20. 3, od 22. 3 do 4. 4.

Od 3. 1 do 20. 1 do Strzechy Akademickiej będą mogli przebywać wczasowicze ze skierowaniami ulgowymi na 10 lub 14 dniowy pobyt w dowolnym terminie tego okresu.

PAS KONWENCYJNY: Odrodzenie — Spindlerowy Młyn — Samotnia — 8 turnusów po 24 osoby. Pod-

czas każdego turnusu 3-krotna zmiana schronisk z jednym pobytem 4-dniowym i dwoma 5-dniowymi w każdym z wymienionych schronisk. Wszystkie po 24 osoby — od 29. 1 do 11. 2, od 3. 2 do 16. 2, od 8. 2 do 21. 2, od 13. 2 do 26. 2, od 18. 2 do 3. 3, od 23. 2 do 8. 3, od 28. 2 do 13. 2, od 5. 3 do 18. 3.

ZIEMIA KŁODZKA: Snieżnik Kłodzki — 4 turnusy po 50 osób — od 28. 1 do 10. 2, od 12. 2 do 25. 2, od 27. 2 do 12. 3, od 14. 3 do 27. 3.

Pod Muflonem — 3 turnusy po 40 osób — od 28. 1 do 10. 2, od 12. 2 do 25. 2, od 27. 2 do 12. 3.

Spalona — 3 turnusy po 45 osób — od 2. 2 do 15. 2, od 17. 2 do 2. 3, od 4. 3 do 17. 3.

BESKID ŚLĄSKI: Klimczok — 3 turnusy po 34 osoby — od 4. 2 do 17. 2, od 19. 2 do 4. 3, od 6. 3 do 19. 3.

BESKID ŻYWIECKI: Zwardoń — 3 turnusy po 47 osób — od 2. 2 do 15. 2, od 17. 2 do 2. 3, od 4. 3 do 17. 3.

Przegibek — 2 turnusy po 20 osób — od 4. 2 do 17. 2, od 19. 2 do 4. 3.

Hala Miziłowa — Rysianka — 6 turnusów po 40 osób — od 29. 1 do 11. 2, od 5. 2 do 18. 2, od 12. 2 do 25. 2, od 19. 2 do 4. 3, od 26. 2 do 11. 3, od 5. 3 do 18. 3.

GORCE: Turbacz — 4 turnusy po 51 osób — od 28. 1 do 10. 2, od 12. 2 do 25. 2, od 27. 2 do 12. 3, od 14. 3 do 27. 3.

Łopuszna — 3 turnusy po 50 osób — od 18. 1 do 31. 1, od 2. 2 do 15. 2, od 27. 2 do 12. 3.

TATRY: Hala Gasienicowa — 3 turnusy po 25 osób — od 7. 1 do 20. 1, od 22. 1 do 4. 2, od 6. 2 do 19. 2.

Polana Chochołowska — 3 turnusy po 42 osoby — od 29. 1 do 11. 2, od 4. 3 do 17. 3, od 19. 3 do 1. 4.

Ornak — 4 turnusy po 47 osób — od 21. 1 do 3. 2, od 5. 2 do 18. 2, od 20. 2 do 5. 3, od 7. 3 do 20. 3.

Inne tereny: Przechyba — 3 turnusy po 40 osób — od 28. 1 do 10. 2, od 12. 2 do 25. 2, od 27. 2 do 12. 3.

Zawoja — 3 turnusy po 50 osób — od 2. 2 do 15. 2, od 17. 2 do 2. 3, od 4. 3 do 17. 3.

BUKOWINA: — 5 turnusów po 60 osób — od 21. 1 do 3. 2, od 5. 2 do 18. 2, od 20. 2 do 5. 3, od 7. 3 do 20. 3, od 22. 3 do 4. 4.

AUTOSTOP

DOKOŃCZENIE ZE STR. 7

kultury turystycznej autostopowiczów. Z listów kierowców wynika, że zachowanie turystów nie budziło zastrzeżeń. Młodzież na ogół była spokojna i uprzejma, dbająca o schludny wygląd, praktyczne ubiory itp. Udział dziewcząt zmalał do ok. 10%. Często natomiast korzystały z Autostopu rodziny, małżeństwa, rodzeństwa.

Opinie kierowców potwierdzają w zasadzie doniesienia prasy. Wyjątek stanowi jeden artykuł w „Kurierze Polskim” omawiający krytycznie zachowanie się autostopowiczów. Kontrolerzy społeczni również donoszą o zadaniowej zmianie na lepsze.

Pomiędzy nielicznymi wykroczeniami zanotowano m. in. kilkanaście wypadków fałszowania nazwiska w kradzionych ksią-

żeczkach. Wykupowano również książeczki w celu odstąpienia ich innym osobom, które nie potrafiły spełnić wymagań regulaminu i przez to nie mogły ich otrzymać.

Około 5 tys. osób nie nadesłało do Biura Organizacyjnego kart zgłoszenia, nie zdając sobie widocznie sprawy, że stanowią one podstawowy dokument dla PZU, przy wypłacaniu odszkodowania w razie nieszczęśliwego wypadku. Brak kart uniemożliwia także poszukiwanie autostopowicza przez MO, gdy zachodzi tego potrzeba. Jest to poważny

mankament, który trzeba w przyszłości usunąć.

Jak widzimy, Komitet Społeczny Autostopu będzie miał sporo roboty z analizą zjawisk występujących w jego organizacji oraz opracowaniem wniosków, poprawkami do regulaminu itp. Generalna ocena pozwala wprawdzie rokować dobre prognozy na przyszłość, jednak pod warunkiem, że nowe niekorzystne objawy, niezależne od intencji organizatorów, zostaną w porę opanowane.

(O sprawach programowych Autostopu napiszemy w jednym z następnym numerów.)

Biuletyn Informacyjny ZG PTTK — redaguje Kolegium
Wydawca: Dział Propagandy i Wydawnictw Zarządu Gł. PTTK
Adres redakcji: Warszawa, ul. Senatorska 11 tel: 62488
Nakład: 4 000 egz.
Zakł. Graf. „Ruch” W-wa, zam. 1153-61 — S-24